

15. července 1919, čís. 419 sb. z. a n., a správně odpověděl na to záporně. Neboť zmíněný zákon upravuje pouze podmínky, za kterých jest přípustno vykonávati lékařskou praxi na území státu československého, kdežto nařízení správního úřadu, na němž se zakládalo původní znění § 2 lázeňského řádu, bylo vydáno u výkonu dozorčího práva, příslušejícího státní správě nad léčivými lázněmi a prameny podle § 2 písm. b) zákona ze dne 30. dubna 1870, čís. 68 ř. zák. Přisvědčiti jest odvolacímu soudu i v tom, že stížnost žalované proti výnosu zemské správy politické ze dne 6. června 1924, čís. 241.889 měla odkládací účinek. Tento výnos není sice, jak míní odvolací soud, opatřením ve věci stran, třebaže byl vydán k žalobcově stížnosti na správu lázní, nýbrž jest opatřením ve veřejném zájmu podle § 2 písm. b) zákona ze dne 30. dubna 1870, čís. 68 ř. zák., jehož se ministerstvo veřejného zdravotnictví ve svém rozhodnutí výslovně dovolává. Podle § 93 instrukce ze dne 17. března 1855 nemá, jde-li o rozhodnutí neb opatření ve veřejném zájmu, stížnost zpravidla odkládacího účinku, tento účinek může jí však býti přiznán, když povaha věci připouští odklad a když by straně neodkladným provedením rozhodnutí způsobena byla nenahraditelná škoda. Stížnosti žalované byl přiznán odkládací účinek, jak zřejmo z výnosu okresní politické správy ze dne 14. června 1924, čís. 27.930, jímž správa lázní byla poučena, že se může z rozhodnutí zemské politické správy odvolati do čtyř týdnů, a jímž byla vyzvána, by po této lhůtě předložila pozměněný domácí řád k připojení schvalovací doložky.

### Čís. 7968.

**Prodávatel jest oprávněn domáhati se žalobou na kupitele převzetí koupené věci. Kupitel jest povinen převzít koupenou věc, je-li nabízena ve stavu, hovícím smlouvě.**

(Rozh. ze dne 14. dubna 1928, Rv II 592/27.)

Prodávatelé domáhali se žalobou na kupitelích, by kupitelé byli uznáni povinnými podepsati vkladu schopnou kupní smlouvu ohledně nemovitosti. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby, odvolací soud žalobu zamítl. Důvody: Odvolací důvod nesprávného právního posouzení, pokud jím odvolatelé uplatňují, že žalobcům vůbec nepřísluší oprávnění k žalobě, jest opodstatněn. Odvolatelům dlužno přisvědčiti, že žalobcům jako prodávatelům podle kupní smlouvy přísluší jen nárok na zaplacení kupní ceny, nikoliv však nárok, by žalovaní podepsali kupní smlouvu vkladu schopnou a by jejich právo vlastnické bylo vloženo do pozemkové knihy. Žalovaným jako kupitelům přísluší právo, by, byla-li kupní smlouva o domu uzavřena, bylo vloženo jejich právo vlastnické na koupený dům na základě kupní smlouvy vkladu schopné, a mohli by se žalovaní práva tohoto domáhati. Z kupní smlouvy a z přednesu stran nejde nikterak najevo, že by byla výslovně nebo

konkludentními činy (§ 863 obč. zák.) ujednána zvláštní povinnost žalovaných jako kupitelů ku vkladu práva vlastnického v jich prospěch na koupený dům, a nemají tudíž žalovaní oproti žalobcům povinnost, nýbrž jen právo na vklad práva vlastnického na dům jimi koupený a nemohou proto žalobci žalobou se domáhati, by žalovaní právo své vykonali, nýbrž mohou se žalobci jen domáhati svého práva z kupní smlouvy na zaplacení kupní ceny, kterou zaplatiti jsou povinni žalovaní podle kupní smlouvy. Žaloba, by žalovaní byli uznáni povinnými podepsati vkladu schopnou kupní smlouvu, jinak že bude na základě rozsudku, kupní smlouvu nahradícího vloženo na koupený dům právo vlastnické ve prospěch žalovaných, jest proto pochybena, ježto žalobcům přísluší jen nárok na zaplacení kupní ceny, jehož se však žalobou nedomáhají.

N e j v y š š í s o u d zrušil napadený rozsudek a vrátil věc odvolacímu soudu, by znovu o ní jednal a ji rozhodl.

### D ů v o d y:

Dovolací soud nesouhlasí s právním názorem, na němž spočívá rozsudek soudu odvolacího, že žalobcům jako prodatelům nepřisluší proti žalovaným jako kupitelům zažalovaný nárok vůbec, nýbrž že mají proti nim jen nárok na zaplacení kupní ceny. Lze připustiti, že převzetí koupené věci jest především právem kupitelovým, jehož by kupitel podle obecných právních zásad mohl, ale nemusil, použiti. Avšak § 1062 obč. zák. ustanovuje výslovně, že kupující jest zavázán převzít věc ihned nebo ve smluvený čas a zároveň zaplatiti kupní cenu. Tím prohlašuje zákon převzetí věci za povinnost kupitelovu, již je i povinnost, zaplatiti kupní cenu. Z této povinnosti kupitele odebratí věc, plyne právo prodatele, žádati od kupitele, by ho zbavil prodané věci, a dává-li právní řád prodateli toto právo, musí mu poskytnouti i prostředek k tomu, by liknavého kupitele donutil ke splnění tohoto jeho závazku. Dlužno proto zásadně uznati prodatelovu žalobu proti kupiteli o převzetí kupní věci za přípustnou. Též německá soudní praxe (srov. RG, 53, 162; 56, 191; 57, 109) stojí na stanovisku, že kupitelův závazek, odebratí koupenou věc, jest žalovatelným závazkem hlavním. Opírá se při tom o znění § 433 druhý odstavec něm. obč. zák., podle něhož kupitel jest povinen, prodateli smluvenou kupní cenu zaplatiti a prodanou věc odebratí, tedy o ustanovení, jež se shoduje v podstatě s ustanovením § 1062 obč. zák. Ovšem jest kupitel povinen, převzít věc jen tehda, je-li mu nabízena ve stavu, hovicím smlouvě. To plyne z ustanovení § 1413 obč. zák. a čl. 346 obch. zák. Proti prodatelovu oprávnění, žádati od kupitele odběr věci podle § 1062 obč. zák., nelze namítati, že má možnost složit věc na soudě (§ 1425 obč. zák.), nebo ve veřejném skladišti neb u třetího, nebo ji prodati (čl. 346 druhý odstavec obch. zák.). Neboť to jsou opatření, jež zákonem jsou zůstavena libovůli prodatelově, nehledíc k tomu, že v mnohých případech nebude prodateli možno jich použiti vůbec anebo jen s obtížemi a vynaložením nákladů. Když prodatel může věc uložit, prodati nebo se jí vzdáti bez zvláštních obtíží a nákladů, nebude

arciť míti zpravidla oprávněného zájmu na tom, by kupitel věc odebral. Kdyby i v takových případech, kde nemá zřetele hodného zájmu na odběru věci, na něm trval, kdyby šlo tedy jen o pouhou šikánu se zřejmým účelem, poškoditi kupitele, tu se ovšem bude kupitel moci dovolávati ochrany § 1295 druhý odstavec obč. zák. Tyto úvahy vedou k důsledku, že povinnost kupitele, by koupenou věc převzal, nelze omeziti na případy, v nichž tato povinnost byla umluvena výslovně nebo alespoň mlčky, když tedy alespoň již v době kupu musil kupitel poznati, že prodatel má zvláštní zájem na tom, by věc byla odebrána, a že nelze ukládati prodatel, by prokazoval, že takový zájem na odběru věci má, že však kupiteli po případě může příslušet obrana, že prodatel nemůže míti zřetele hodného zájmu na tom, by koupenou věc od prodatele převzal. V souzeném případě chtějí se žalobci zhostiti vlastnictví nemovitosti, kterou prodali žalovaným, tím způsobem, že bude na tuto nemovitost vloženo právo vlastnické pro žalované jako kupitele. Nelze namítati, že na tom nemohou míti zájem. Dovolání poukazuje právem k tomu, že s vlastnictvím nemovitosti jsou spojeny též povinnosti, zejména povinnosti veřejnoprávní, a že nelze od žalobců žádati, by tyto povinnosti sami splnili a pak teprve se dožadovali na kupitelích náhrady. Toto stanovisko jest tím spíše oprávněno, ježto při nemovitostech vzhledem na předpisy knihovního zákona a předpisy o vnitřním zařízení pozemkových knih není přípustno, by žalobci dali v pozemkové knize vymazati své právo vlastnické, aniž by bylo převedeno na osobu jinou, takže se ho nemohou zhostiti jinak než knihovním jeho převodem na žalované. Důvod, z něhož odvolací soud zamítl žalobu, tudíž neobstojí.

### Čís. 7969.

**Byl-li hned od původu umluven výměnek v ten způsob, že kromě naturálních dávek bylo sjednáno i plnění peněžité, nelze se domáhati valorisace peněžitého plnění.**

(Rozh. ze dne 19. dubna 1928, R I 267/28.)

Žalobkyně měla u žalovaného zajištěn z doby předválečné výměnek, který záležel v bytu, naturálních dávkách 20 q uhlí, 5 m dříví, 5 q brambor, v ovoci z 35 stromů, dvou vykrmených hus, 7 kg másla, 6 kg tvarohu, 7 kg neškvařeného sádla, 1½ litru mléka denně, v nároku na užívání 6 slepic nebo na 2 kopy vajec ročně a kromě toho v peněžitém důchodu 360 K ročně. Žalobkyně domáhala se sporem, o nějž tu jde, valorisace tohoto ročního důchodu na 3.600 Kč, ježto prý onen naturální výměnek s oním peněžitým důchodem nestačí k výživě. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvnímu soudu, by, vyčkaje pravomoci, ji znovu projednal a rozhodl.